

Onderwerp

Positioneringsonderzoek naar theater De Lievekamp

Datum	19-01-2021	Naam en telefoon	M. Megens
Afdeling	MO	Portefeuillehouder	F. den Brok

Wat adviseer je te besluiten?

- 1. De gemeenteraad voor te stellen de uitkomsten van het positioneringsonderzoek vast te stellen als kaders voor de inhoudelijke richting en het uitwerken van het huisvestingsvraagstuk van theater De Lievekamp.*

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Theater De Lievekamp heeft een lange geschiedenis in Oss. Het vierde in 2018 haar 50 jarig jubileum. In die 50 jaar zijn de Bibliotheek Oss en Muzelinck Centrum voor de Kunsten ingetrokken in het pand en heeft het theater in de regio een goede naam opgebouwd. In het professionele cultuurveld binnen de gemeente Oss is theater De Lievekamp een belangrijke pijler.

Tussen de start van het positioneringsonderzoek en het moment van afronding is er veel veranderd. Door het COVID-19 virus is de wereld behoorlijk op z'n kop gezet. Toch vinden we het belangrijk om vooruit te blijven kijken om zo ook na deze periode in onze gemeente en in de regio de positie van theater De Lievekamp te borgen.

Er is een aantal aanleidingen om nu een gesprek te voeren over de toekomstige rol van het theater in onze gemeente:

- **Accommodatie.** De huidige accommodatie en installaties voldoen niet meer aan de hedendaagse en toekomstige eisen. Het gebouw is slecht geïsoleerd en er zijn steeds vaker lekkages. Daarnaast kan het theater in de huidige vorm in onvoldoende mate invulling geven aan de theaterbeleving die naar verwachting in de toekomst door bezoekers verlangd wordt, maar ook aan de technische eisen die door aanbieders gesteld worden. Om de accommodatie weer actueel, toereikend en tevens duurzaam te maken, zijn (forse) investeringen nodig.
- **Inhoudelijk.** Maatschappelijke ontwikkelingen zorgen ervoor dat het theater zich verder wil ontwikkelen tot een theater van de stad. Laagdrempelig en voor nieuwe doelgroepen. Daarnaast wil het theater in de regio een belangrijke speler blijven. Dit komt de aantrekkelijkheid van onze gemeente ten goede.
- **Bibliotheek.** De Bibliotheek Oss zal in de nabije toekomst verhuizen naar het plan Walkwartier in het centrum van de stad Oss. De Bibliotheek Oss huurt een groot deel van het gebouw en het vertrek maakt een gesprek over de herinvulling noodzakelijk.
- **Financieel.** De afgelopen jaren heeft het theater een sterke groei doorgemaakt. Het is financieel gezien een gezond theater. Echter bovenstaande ontwikkelingen hebben effect op de financiële positie en kunnen deze mogelijk in de toekomst verslechteren. Verder hebben de maatregelen rondom Covid-19 grote gevolgen voor het theater. Het theater is in 2020 een deel van het jaar

helemaal dicht is geweest, en heeft een aanzienlijk deel van het jaar voorstellingen tot maximaal 30 personen kunnen faciliteren.

De inhoudelijke veranderingen van de laatste jaren en de bouwkundige staat van de accommodatie maken dat we nu het gesprek moeten voeren over toekomst van het theater in de gemeente Oss. De gemeente onderkent dit en heeft besloten om als eerste stap in het proces te starten met een positioneringsonderzoek van het theater. Dit om gezamenlijke kaders als vertrekpunt vast te stellen. Alleen vanuit deze gezamenlijke kaders kunnen we de juiste uitwerking maken van het huisvestingsvraagstuk.

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen

- Theater van de Stad als leidend principe:
De Lievekamp staat nu nog aan het begin van deze ontwikkeling en zowel de omgeving, als De Lievekamp zelf ziet –met inbegrip van de huidige kwaliteitsprogrammering- veel kansen voor verdere extrapolatie van dit profiel. Deze beweging wordt ook ondersteund door ontwikkelingen elders in het land, waar theaters ook steeds meer kiezen voor een breed profiel, dat niet alleen de ‘traditionele’ bezoeker bedient, maar ook nadrukkelijk op zoek gaat naar verbreding van de doelgroepen en het aanbod (nieuwe product-markt combinaties). Theater van de Stad als leidend principe leidt tot een nieuwe vorm van programmeren, die aansluit bij de doelgroep en vanuit verschillende culturele domeinen (educatie, participatie, presentatie) haar inspiratie vindt.
- Samenwerking met culturele partners:
Het advies is om de gezamenlijke huisvesting van de kernorganisatie en de publieksruimtes van Muzelinck in het (vernieuwde) complex van De Lievekamp te continueren en te werken aan een samenwerkingsvorm, die de samenhang tussen de domeinen presentatie, educatie en participatie optimaal waarborgt. Mede in dat licht kan de herpositionering van Muzelinck gestalte krijgen. De natuurlijke partners zijn immers al bij elkaar gehuisvest. Daaruit kan inhoudelijke en organisatorische synergie ontstaan, die in het huidige, wat meer gesloten gebouw maar beperkt mogelijk is. Daarnaast wordt geadviseerd om de kans tot intensieve samenwerking met Cultuurpodium Groene Engel aan te pakken en partijen in een niet vrijblijvend samenwerkingsverband bij elkaar te brengen. Beide directies hebben daarvoor reeds de intentie uitgesproken om daarvan in het seizoen ‘20- ‘21 serieus werk te maken. Hierbij heeft het hun voorkeur om deze samenwerking vanaf de huidige twee locaties in te steken. De positie en profilering van de podiumkunsten in Oss zou daarmee een belangrijke stap voorwaarts kunnen zetten en de continuïteit van de organisaties kan beter worden gewaarborgd.
- Positionering:
 - Positie ten opzichte van andere dienstverleners in de stad: De Lievekamp zoekt samenwerking en verbinding met instellingen uit het maatschappelijk middenveld om het publiek in de breedte zo goed mogelijk te bedienen in het kader van het profiel ‘Theater van de Stad’. De Lievekamp profileert zich hierin als ‘cultuuraanbieder’.
 - Positie ten opzichte van andere culturele instellingen in de stad: Samenwerking en afstemming (inhoudelijk en organisatorisch) tussen de andere culturele instellingen, met

name op het terrein van de podiumkunsten is wenselijk en noodzakelijk, zowel voor het aanbod aan de burgers, als voor een gezonde bedrijfsvoering van alle instellingen. De Lievekamp kan daarin een voortrekkersrol vervullen, als grootste en meest gefaciliteerde aanbieder.

- Positie ten opzichte van andere theaters in Oss en de regio: De Lievekamp positioneert zich – binnen de scope van de collega-instellingen in de regio – het meest duidelijk als ‘kunst- en cultuurcluster’ met ‘Theater van de Stad’ als leidend principe.
- Huisvesting:
Het gebouw moet De Lievekamp in staat stellen om deze regiofunctie te blijven vervullen en de producties van de toekomst kunnen faciliteren. Om aan de regionale vraag naar de breedte van het landelijk aanbod te kunnen blijven voldoen, is een upgrading van de kwaliteit en de kwantiteit (aantal stoelen) van de grote zaal van belang. Grote en middelgrote producties ‘reizen’ steeds minder en kiezen die theaters, waarin kwaliteit van de performance en rendabiliteit het meest gewaarborgd zijn. Bovendien ontwikkelt de aard van de producties zich, zowel inhoudelijk (multidisciplinair) als technisch. Het veranderende programmatisch aanbod en een moderne theaterbeleving stellen nieuwe eisen aan het gebouw. Het gebouw zoals dat in de loop der tijd is ontstaan, beantwoordt onvoldoende aan deze eisen. Met het brede profiel ‘Theater van de Stad’ is een accommodatie noodzakelijk die meer is dan de culturele uiting zelf. Dat geldt zowel voor de verbreding naar participatie en educatie, als voor de ‘verblijfsbeleving’ waar hospitality en horeca een niet meer weg te denken betekenis hebben. Voor de zakelijke markt moet het gebouw en haar organisatie een interessante plek in Oss en omstreken zijn, waar men gebruik van wil maken. Ook daarvoor een is upgrading van kwaliteit en kwantiteit van het gebouw noodzakelijk.

Aan welke opdracht draagt dit advies bij?

Dit advies draagt bij aan het in stand houden van een goed en aantrekkelijk cultureel voorzieningenniveau voor onze gemeente. Dit is belangrijk voor de aantrekkelijkheid van onze gemeente als woon- en werkgemeente.

Welk resultaat willen we bereiken?

Gezamenlijke vastgestelde kaders als uitgangspunt voor de inhoudelijke richting en het uitwerken van het huisvestingsvraagstuk van theater De Lievekamp.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

2.1. Het is een afgewogen onderzoek waarvan de uitkomsten aansluiten bij het nieuwe cultuurbeleid.

Het advies over de toekomstige positionering van het theater ten opzichte van maatschappelijke ontwikkelingen en culturele ontwikkelingen sluit goed aan bij de beleidsrichtingen die we in de nieuwe cultuurnota na streven. In de nieuwe cultuurnota (‘Cultuur verbindt OnSS’) zetten we in op twee pijlers, cultuureducatie en cultuurparticipatie. De geadviseerde positionering levert daar een goede bijdrage aan.

2.2. Het onderzoek geeft inhoudelijk duidelijke handvatten en richting om te komen tot een verdere uitwerking van het huisvestingsvraagstuk van theater De Lievekamp.

In het positioneringsonderzoek is een aantal scenario's geschetst rondom de toekomstige huisvesting van theater De Lievekamp. Deze scenario's geven een globaal idee over de opties, maar moeten zeker nog verder uitgewerkt worden om in de toekomst duidelijke keuzes te kunnen maken. Met het positioneringsonderzoek als inhoudelijk kader voor de positionering binnen onze gemeente (ten opzichte van andere culturele instellingen en maatschappelijke partijen) en in de regio kan hier verdere uitwerking aan gegeven worden.

Wat zijn kanttekeningen, tegenargumenten of risico's?

2.1. Het positioneringsonderzoek doet geen harde en duidelijke uitspraken over hoe de huisvesting van theater De Lievekamp er in de toekomst uit moet zien.

Het is nog te vroeg om daarover uitspraken te doen. Voordat we concrete uitspraken kunnen doen over de toekomstige huisvesting van het theater moeten we eerst de inhoudelijke richting bepalen voor het theater die we wenselijk vinden als gemeente. Juist in een regio met een relatief grote theaterdichtheid, is het belangrijk om onderscheidend te blijven als toekomstige 100.000+ gemeente. Eerst de inhoud, dan de uitvoering. Parallel aan het vaststellen van deze inhoudelijke kaders kunnen we wel een aantal voorbereidende stappen zetten en voorbereidende onderzoeken uitvoeren die we toch moeten doen om te komen tot huisvestingsscenario's.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

Er zitten geen directe gevolgen aan het vaststellen het positioneringsonderzoek als kader voor toekomstige ontwikkelingen. De uitwerking van het huisvestingsvraagstuk zal wel kosten met zich meebrengen. Uiteindelijk zal er een besluit volgen over deze huisvesting met daarbij ook een beslissing over de financiële gevolgen. Deze vervolgstappen en de dekking daarvoor maken we inzichtelijk in separate besluitvorming.

b. Privacy

N.v.t.

c. Communicatie

N.v.t.

d. Uitvoering

Zodra het positioneringsonderzoek is vastgesteld als toekomstig kader, kunnen we vervolgstappen uitwerken samen met de afdeling Vastgoed en theater De Lievekamp. Hiermee komen we terug bij de raad.

e. Overlegd met

Programmteam Voorzieningen voor Sport, Cultuur en Ontmoeten

Afdeling Vastgoed

Afdeling Finance & Control

Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling

4Advies, adviesbureau

Theater De Lievekamp

Bijlagen

- Positioneringsonderzoek van theater naar kunst- en cultuurcluster De Lievekamp Oss
 - Beleidsplan De Lievekamp 20-23
-

Samenvatting

Theater De Lievekamp heeft een lange geschiedenis in Oss. Het vierde in 2018 haar 50 jarig jubileum. In die 50 jaar heeft het theater in de gemeente en de regio een goede naam opgebouwd. In het professionele cultuurveld binnen de gemeente Oss is theater De Lievekamp een belangrijke pijler.

Vier aanleidingen (accommodatie, inhoudelijk, Bibliotheek en financieel) maken dat we nu het gesprek moeten voeren over toekomst van het theater in de gemeente Oss. De gemeente heeft als eerste stap in het proces te starten met een positioneringsonderzoek van het theater.

Het positioneringsonderzoek adviseert om:

- Theater van de Stad als leidend principe te gebruiken in de programmering.
- Samenwerking met culturele partners Muzelinck (gezamenlijke huisvesting) en Cultuurpodium Groene Engel (programmatische en organisatorisch) verder vorm te geven.
- In de positionering onderscheidt te maken in:
 - Positie ten opzichte van andere dienstverleners in de stad: De Lievekamp profileert zich hierin als 'cultuuraanbieder'.
 - Positie ten opzichte van andere culturele instellingen in de stad: De Lievekamp kan in samenwerking en afstemming een voortrekkersrol vervullen, als grootste en meest gefaciliteerde aanbieder.
 - Positie ten opzichte van andere theaters in Oss en de regio: De Lievekamp positioneert zich als 'kunst- en cultuurcluster' met 'Theater van de Stad' als leidend principe.
- Een upgrading van kwaliteit en kwantiteit van het gebouw is noodzakelijk om De Lievekamp in staat stellen de bovenstaande positioneringen te verwezenlijken.

Het positioneringsonderzoek geeft gezamenlijk kaders die we als vertrekpunt vaststellen. Vanuit deze gezamenlijke kaders kunnen we de uitwerking maken van het huisvestingsvraagstuk.